

רבי משה בן מימון (י"ד בניסן ד'תתצ"ה או ד'תתצ"ח 1135, או 1138 - כ' בטבת ד'תתקס"ה 13 בדצמבר 1204) מכונה גם בראשי תיבות **הרמב"ם**, בערבית מוכר כ**מוסא בן מימון**; ובלשונות אירופה כ**מיימונידס**. היה מגדולי הפוסקים בכל הדורות, מחשובי הפילוסופים בימי הביניים, איש אשכולות, מדען, רופא, חוקר ומנהיג. אחד האישים החשובים והנערצים ביותר ביהדות: עליו נאמר "ממשה עד משה לא קם כמשה". והוא הוכתר בכינוי "הנשר הגדול". הרמב"ם החזיק במשנה רציונליסטית מובהקת שבאה לידי ביטוי בכתביו. הוא הוכר כפילוסוף ורופא גם בתרבות הערבית והאירופית.

מורה נבוכים: ספרו הפילוסופי-הדתי הידוע מורה נבוכים (בערבית: "דלאלת אל-חאירין"), הפך לנכס צאן ברזל של הפילוסופיה היהודית. הרמב"ם החל לכתוב את החיבור, הכתוב בערבית, בשנת ד'תתקמ"ז (1187), וסיימו עד שנת ד'תתקנ"א (1191). בספרו זה, שנכתב במקורו עבור תלמידו - ר' יוסף בן יהודה אבן שמעון, מתווה הרמב"ם את הדרך לאדם "הדתי הנבון", שעיונו התורני והפילוסופי אינם מתחברים בידי למקשה אחת. ספר זה נכתב על ידי הרמב"ם לאחר שניסה לכתוב ספרי מחשבה במתכונת אחרת ('ספר הנבואה' ו'ספר ההשוואה'), שלא מצאה חן בעיניו בתוצאתה הסופית. מקובל כי הספר כולל את הספרים האלה בעריכה שונה, כאשר העניינים העמוקים מפוזרים בספר במעין 'צופן' שרק המשכיל יוכל לחדור אל תוכו.

הספר "מורה נבוכים", כמו הגותו של הרמב"ם בכללה, הושפע במידה רבה מהתאולוגיה האסלאמית המכונה "כלאם", ובפרט מזרם המועתזילה, שדגל בהסברים לוגיים למצוות הדת ולמהות העולם, והסתייג מהסברים מיסטיים. "כלאם", כפי שמעיד שמה, שהוא תרגום לערבית של המונח היווני "לוגיקה", הייתה אסכולה ששאפה ליישב בין הפילוסופיה היוונית הקלאסית של אפלטון ואריסטו לבין עקרונות הדת המונותאיסטית. "מורה נבוכים" הוא מעין גרסה יהודית של הניסיון הזה, אלא שבניגוד לכלאם, שהכפיפה את מסקנותיה הלוגיות לעמדות הדת הקבועות מראש וקבעה על פיהן את הנחות היסוד שלה, ובדומה לפילוסופים מוסלמים מאוחרים יותר מהם הושפע, כדוגמת אבן באג'ה, עבד הרמב"ם בכיוון ההפוך והכפיף את פירושי הטקסטים המקודשים להיגיון. טענתו התאולוגית הייתה, שכיוון שמקור התבונה האנושית ומקור הטקסט המקודש הוא אחד - האל, לא תיתכן סתירה אמיתית ביניהם.